

دیوان حافظ را
باصدا
بهرورز رضوی بشنوید

کتاب گویای «دیوان حافظ شیرازی» به همراه غزلیات، مثنوی و قصیده‌های سروده شده توسط این شاعر بلندآوازه با صدای بهروز رضوی از چهره‌های ماندگار و دارنده نشان درجه یک هنری در پایگاه کتاب گویای ایرانصدا به صورت رایگان در دسترس علاقه‌مندان قرار گرفته است. این اثر شاخص با نام سخن عشق در چهار جلد و به تهیه‌کنندگی فاطمه منشی‌پور و کارشناسی و نظارت نفیسه لباقی مطلق پژوهشگر ادبی و از

استاد دانشگاه تولید و منتشر شده است و همچنین منبع اصلی برای تهیه این کتاب گویا. دیوان حافظ تصحیح علامه قزوینی و قاسم غنی بوده و اشعار دقیقاً مطابق با این نسخه خوانده شده است. شبکه ایرانصدا همچنین به مناسبت فرارسیدن روز حافظ برنامه دیگری به نام تماشاگر راز را تدارک دیده است که در این برنامه نیز حسین آهی، ادیب و پژوهشگر نامدار ایرانی به شرح و بررسی غزلیات حافظ شیرازی

می‌پردازد. با وجود آن‌که قرن هاست دیوان حافظ، دست به دست، بین مردم، شاعران و شارحان می‌گردد و هرکس، به طن خود، یار آن می‌شود و دریغ که هیچ‌کس از درون آن نتوانسته اسرارش را بیابد در این برنامه که مرحوم حسین آهی به شرح و تفسیر آن می‌پردازد علاقه‌مندان و حافظ‌شناسان می‌توانند با گوش جان آن را بشنوند و از این «مخزن اسرار معانی» هراچه می‌خواهند، برداشت کنند.

در نشست «جام‌جم» با تهیه‌کننده و

مکث؛ خاکریز

به همین واسطه، قابل اتکانیست چون بنای فکری آنها از مهم‌ترین پایه‌فرهنگ ایرانی-اسلامی محروم است. **حمیدرضا غفاری، عضو تیم پژوهش**، اتفاقاً ما خیلی مفهوم استقلال را مطالبه می‌کنیم. در یک سطحی در دنیا اگر نگاه کنیم، روایت‌هایی توسط رسانه‌های جریان اصلی تولید می‌شود که وقتی رسانه‌ای می‌خواهد جلوی آنها بایستد، کار سختی می‌شود. مثلاً اگر روایت‌های زیادی درباره جنگ اوکراین و روسیه وجود دارد، این‌که بخواهید در مقابل آن بایستید و روایت را زیر سؤال ببرید، شجاعت می‌خواهد. این دوستانی که ادعای استقلال دارند و می‌گویند شماها حکومتی هستید، همه چیز را برعکس تحلیل می‌کنند. اگر تمدنی‌تر به ماجرا نگاه کنیم، دو جبهه داریم: لیبرال دموکراسی و نظام اسلامی. مشاهدات نشان می‌دهد که ما در حال رشد هستیم و آنها در حال نزول هستند. هم توان و هم تیغ برنده کلام‌شان، یک روند نزولی را طی می‌کند، این را

-ذیل یک نظام- برای جنگیدن به جبهه برود و مستقل باشد؟ به هر حال یک سمت و جهتی دارد. رسانه هم همین است. این‌که جبهه را چطور شناسایی می‌کنید، مهم است. وقتی از دین دفاع می‌کنید، ذیل آن سرزمین و مردم هم وجود دارد. ما پای این ایستادیم و جهت ما، دفاع از این عمق استراتژیک است که ذیل آن ناموس، غیرت و مرزهای سیاسی است. اما نباید حتی یک پله از آن کوتاه باییم. برخی می‌گویند من آدم مذهبی نیستم و جدیداً هم خیلی اپیدمی شده. در حالی که هستیم و چرناشیم. باید مذهبی باشیم که بتوانیم دفاع کنیم. اگر از مذهب، قیام امام حسین(ع) و چیزهای دیگر کوتاه باییم، خیلی از مسائل دیگر را از دست می‌دهیم چون آن وقت ادعای‌مان این است که فقط خاک را حفظ کنیم به‌نظر این یک بارکج است که به منزل نمی‌رسد. بسیاری از تحلیلگران سیاسی از گوشه‌کنار دنیا، از ایران دفاع می‌کنند اما مال مذهب را ندارند. برخی تحلیل‌ها

بهترین هادی است. وقتی در یوتیوب هم کار می‌کردم، می‌گفتم در حال جنگ هستیم و تصور کنیم که خاکریز داریم و من هم با امکانات خانگی، در یوتیوب هستم. در چنان شرایطی در قیاس ابزارهای جنگ سخت، یک دسته چارو و شاید تفنگ پدری داشتم. تا یک جایی این برد دارد و می‌توانیم جلو برویم اما از یک جایی به بعد وقتی دشمن با سلاح نقطه‌زن جلو می‌آید، باید مجهزتر شویم. راهی هم جز این نیست. اگر بخواهیم برای کشورمان بجنگیم، باید با امکانات کشورمان جلو برویم. رسانه هم همین است. وقتی رسانه‌ای نباشد که حرف ما را پرموت کند، چقدر می‌توان از ابزار شبکه‌های مجازی استفاده کرد؟ از یک جایی به بعد باید وارد شویم و در چیدمان نظام قرار بگیریم؛ مثل چرخ‌دنده‌ای که در جای درست قرار گرفته باشیم. اما من استقلال را از این نظر بررسی می‌کنم که به جهت‌های مختلف اعتنایی

محمدی:
باید بدانیم وقتی می‌گوییم «به امید ایران آگاه و متعالی» این تعالی کجاست و چقدر می‌توانیم لایه‌های مختلف آن را به شکل عمیق ببینیم

نمی‌کنیم و براساس حقایق تاریخی جلومی‌رویم و آن ربابان می‌کنیم. باید بدانیم وقتی می‌گوییم «به امید ایران آگاه و متعالی» این تعالی کجاست و چقدر می‌توانیم لایه‌های مختلف آن را به شکل عمیق ببینیم. باید دید عمق استراتژیک ما کجاست. باید به شکل هلی‌کوپتری و از بالا به آن نگاه کرد.

آقا شما درباره استقلال صحبت کردید؛ یک صحبتی که گاهی در میان اهالی رسانه مطرح می‌شود و به واسطه آن یکدیگر را نقد می‌کنند، مسأله استقلال رسانه است. سؤال این است که اصلاً مفهومی به نام رسانه مستقل در هیچ کجای دنیا داریم؟ شما هم فضای یوتیوب و هم رسانه ملی را تجربه کردید و بهتر از هرکسی می‌توانید درباره استقلال بگویید. به نظرتان رسانه مستقل داریم؟

محمدی: این‌که بگوییم رسانه مستقل، مثل این است که بگوییم نیروی نظامی مستقل. اصلاً مگر می‌شود گروهی

تولید کرده باشند و زمانی که آنها را کنار هم قرار می‌دهیم، یک حقیقت از آن بیرون بیاید که بیان آن برای مخاطبان جذاب باشد. اطلاعات، کتاب‌ها و استادی که ما استفاده می‌کنیم در دسترس همه است و در کتابخانه و فضای اینترنت موجود است. تنها شیوه جست‌وجو، نشان دادن ربط آنها و کنار هم قرار دادن است که باعث می‌شود تازه باشد. به‌نظرم ارزش افزوده مکث اینجاست.

آقا یعنی هنوز نقدها وارد فضای جدی نشده؟

محمدی: خیر. تا حالا نقد این چنینی ندیدم. خیلی منتظر هستم که نقد جدی و راهگشا ببینم. تا به روند تولید برنامه کمک کند ولی هنوز به این نقطه نرسیدیم. به‌نظرم نقد، باعث ارتقای برنامه می‌شود و نشان می‌دهد که به کجا می‌رویم تا بتوانیم آن را اصلاح کنیم. اتفاقاً برنامه چون استدلالی است، نقدی هم که بر پایه استدلال و منطق

باشد، پذیرفته است. نمی‌خواهیم این‌طور باشد ۱۰ سال بعد نگاه کنیم و بگوییم چه اشتباهاتی مرتکب شدیم که می‌شد اصلاح شود. این خیلی مسأله مهمی است چون وقتی برنامه به اصطلاح گرفته باشد، ممکن است مخاطب حرف بدون سند را هم بپذیرد چون اعتماد دارد، و از این جهت خیلی کار حساسی است. باید دقت شود که حرف‌مان بدون حب و بغض باشد. همه زیر پرچم ... ایستاده‌ایم، دفاع‌مان هم از حزب خداست. اولویت‌مان هر چیزی است که در راه او یا برای جلب رضایت او باشد. امید دارم در این میان گرفتار گرداد و پیچش‌های حزبی و جناحی نشویم. در این برنامه یک‌سری مرزبندی مشخص کردیم که هر چیزی خارج از این مرزبندی قرار گیرد، با هر فرم و ظاهر و عقبه‌ای، قابل نقد است؛ مثل جریان غربگرایی که از جناح‌های مختلف به آن مبتلا هستند. چه بسا آنهایی که مدافع انقلاب بودند اما به مرور جدا شدند.

آقا انگار به نوعی از این قطار پیاده شدند. محمدي: در واقع از قطار مردم پیاده شدند. انقلاب، مردمی است و بر پایه اصول دینی ما. به همین دلیل وقتی خط و ربط را مشخص کنید، آن‌شاء... در آن انحراف صورت نمی‌گیرد. می‌گوییم برای رضای او کار می‌کنیم و او خودش

آقا تا الان بیشتر از ۱۴ کلاکت از برنامه مکث روی آنتن رفته و با بازخیش‌هایی که از آن دیدیم، به نظر می‌رسد مخاطبان زیادی آن را دیده باشند. پرسش اول این است که چقدر بازخورد از مردم گرفتید و چقدر رسانه‌ها را رصد کردید تا ببینید درباره مکث چه می‌گویند؟ یونس محمدي، تهیه‌کننده و مجری: خیلی فرصت رصد نداشتیم که رسانه‌ها را بررسی کنیم. گاهی جست‌وجو می‌کنم که ببینم چه چیزی درباره برنامه گفته‌اند. یکی دو مطلب در بلاگ‌ها دیدم اما به‌نظرم فعلاً در حد یچ‌پیچ در میان فعالان رسانه است. به‌خصوص تجربه‌ای که من بین مردم داشتم، باعث شد ببینم خبرنگاران و آنهایی که در حوزه تبلیغات دینی کار می‌کنند، برنامه را دیده‌اند. تجربه میدانی من از فعالان رسانه‌ای غالباً مثبت بوده. شاید بتوانم بگویم بزرگ‌ترین سؤال درباره مکث، این است که چرا فضای آن غربی است اما ضد غرب کار می‌کند. البته خودم فضای غربی در برنامه نمی‌بینم. این‌که یک میز کار، نقشه و هدفن مورد استفاده باشد، لزوماً غربی نیست.

به‌نظرم مکث به‌دلیل این‌که فرم این چنینی در تلویزیون نبوده، در نظر مخاطبان نوآوارانه و جدید آمده اما در یوتیوب نمونه‌های فراوانی از برنامه‌هایی شبیه مکث داریم که در حوزه‌های مختلف فعال هستند. هدفن من یک نیاز فنی است و در حین اجرا صدا را می‌شنوم تا ایرادی نداشته باشد اما در مجموع، چه اهمیتی دارد که با چه پوششی یاد در کدام مختصات جغرافیایی حرف درست را می‌زنیم. اگر حرف، مستند و مستدل است، پذیرفته می‌شود. کما این‌که بسیاری از گروه‌های آزادخواه در اروپا و آمریکا هم کار می‌کنند و سبک و سیاق

درنگ

مردم چه کسانی هستند؟

یونس محمدي: ما در مرز ایران و افغانستان به‌روستایی رفتیم که قدردان جمهوری اسلامی بودند و می‌گفتند قبل‌تر امنیت نداشتیم و دختران‌مان را می‌بردند. الان شیعه و سنی کنار هم بدون مسأله زندگی می‌کنیم. اینها می‌گفتند اگر امنیت‌مان کنار برود، اول ما آسیب می‌بینیم. مردم را چطور محاسبه می‌کنیم که اینها را نمی‌بینیم؟ اینها افرادی هستند که هیچ شبکه رسانه‌ای نمی‌توانند حواس آنها را پرت کنند. وقتی به کف خیابان می‌رویم، کسبه و مردم می‌گویند خواسته‌مان در نهایت این است که خرده فسادها و تبعیض‌ها وجود نداشته باشد، چون عددش در مقابل فساد کشورهایی که اساس‌شان فاسد و دیکتاتوری است، چیزی نیست. در این گفت و شنودها با مردم می‌بینیم که خواسته‌های‌شان خیلی منطقی‌تر از آنهایی است که خودشان را در اغتشاشات خیابانی «مردم» می‌دانند. اینها ما را دلگرم می‌کند که پا در مسیری گذاشتیم که رهرو منتظر برای حرف‌های تازه زیاد دارد. تأثیر شنیده‌ها برای من، مهر تأیید بوده. هر جای دنیا هجمه رسانه‌ای آن قدر به سمت مردم زیاد شود که هنوز یک شبهه را پاسخ نگرفته‌اند، وارد شبهه بعدی شوند. دچار اشتباه محاسباتی و شناختی می‌شوند. تنها راه این است که با یک فن قوی این مه‌کنار رود و چراغ‌های پرقدردت، مسیر را روشن کند.

عکس

مستند بودن
به شیوه مکث

برنامه مکث تلاشی برای پاسخگویی به شبهات و البته پشت پرده‌های سیاسی مسائل فرهنگی است. این برنامه با دکوری ساده، به کلیدواژه‌هایی اشاره می‌کند که مخاطب می‌تواند برای پی‌بردن به برخی حوادث تاریخی، به آن مراجعه کند. در نشست برنامه مکث که در روزنامه جام‌جم برگزار شد، یونس محمدي تهیه‌کننده و مجری مکث و حمیدرضا غفاری عضو تیم پژوهش این برنامه، از تولید این برنامه و تلاش برای مستند بودن آن گفتند.

نما

هجویه تصویری
بر اخبار بی‌بی‌سی

«انعکاس جدیدترین اتفاقات روز دنیا به شکلی وارونه و مورد انتقاد قراردادن بخش‌های خبری شبکه فارسی‌زبان بی‌بی‌سی به شیوه طنز انتقادی با الهام از عروسک دبیبی در مجموعه کلاه قرمزی»، این مضمون برنامه «دی‌بی‌بی‌سی» است. اگر از مخاطبان شبکه دوی سیمه باشید، احتمالاً با «دی‌بی‌بی» آشنا هستید، هجویه‌ای تصویری بر اخبار بی‌بی‌بی‌سی فارسی که می‌کوشد با لحنی ظاهراً جدی و توجه به جزئیات، شوخی‌هایش را پیش ببرد. ناصر جوادی، نویسنده این برنامه در گفت‌وگو با جام‌جم در این باره گفت: اصلی‌ترین تفاوت دی‌بی‌بی با برنامه‌هایی از این دست توجه به محتواست. سایر برنامه‌ها معمولاً نگاه فرمی داشتند و سعی می‌کردند فقط در ظاهر شبیه فلان بخش خبری یا شبکه‌هایی مثل بی‌بی‌سی شوند. خیلی روی محتوا تمرکز نکردند. ما بررسی کردیم و دیدیم بی‌بی‌بی که یکی از مؤثرترین شبکه‌های معاند با جمهوری اسلامی ایران است؛ اصلی‌ترین ابزارش ادبیات است. یعنی با ادبیات‌سازی جمله می‌کند. مثلاً اگر یک شهرود انگلیسی به جرم سرعت عتیقه در عراق دستگیر می‌شود، می‌گوید به جرم برداشتن عتیقه! یعنی الفاظ را تغییر می‌دهد. ما هم سعی کردیم محتوا و ادبیات را در دست بگیریم، نه تیغ کلامی مجری یا ناهماهنگی در پخش.

سیمای

ماجراهای مرغ همسایه

بسیاری از صاحب‌نظران معتقدند طنز، قالب خوبی برای انتقال مفاهیم مهم و جدی به مخاطب است و تأثیرگذاری بیشتری هم دارد. از این رو تا امروز انتقادات و نکته‌های مهمی در قالب برنامه یا مجموعه طنز به مخاطبان ارائه شده است. یکی از این برنامه‌ها «مرغ همسایه» است که از شبکه افق پخش شد. برنامه‌ای طنزگونه که به موضوعات حوزه بین‌الملل می‌پردازد. این طنز سیاسی به تهیه‌کنندگی فراز صباحی با این هدف روی آنتن رفت که تصور اشتباهی را که مردم از زندگی در کشورهای دیگر دارند و فکر می‌کنند همه چیز فراهم است از بین برده و مخاطب را با واقعیت جهان روبه‌رو می‌کند. فضای برنامه هم به شکلی طراحی شده تا فضایی شورای امنیت سازمان ملل را نشان دهد. مجری برنامه به‌عنوان مدیر جلسه شورای امنیت حضور دارد و به فراخور موضوع، افرادی را اطراف او می‌نشینند که به قول معروف نماینده ابرقدرت‌هایی هستند که فکر می‌کنند تمام جهان در دست آنهاست. بخش‌هایی از برنامه هم در پلتفرم‌های داخلی مثل اپنا و روبیکا و هم در تلگرام، توئیتر و اینستا مورد توجه قرار گرفته است.